

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: 1/ **M. B.**, bývajúca vo V. a 2/ **J. Š.**, bývajúci v K., proti odporcom: 1/ **P. B.**, bývajúci vo V., v dovolacom konaní zastúpený JUDr. G. Z., advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v B., a 2/ **O. B.**, bývajúca vo V., **o určenie vlastníckeho práva**, ktorá vec je vedená na Okresnom súde Galanta pod sp.zn. 8 C 105/2006, o dovolaní odporcu 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 26. augusta 2009 sp.zn. 23 Co 289/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

V konaní o určenie vlastníckeho práva Okresný súd Galanta (súd prvého stupňa) uznesením zo 7. mája 2009 č.k. 8 C 105/2006-93 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal odporcom 1/ a 2/, aby akýmkoľvek spôsobom nakladali, najmä predali, darovali, postúpili, prenajali tretej osobe, resp. aby inak zaťažili nehnuteľnosti nachádzajúce sa v obci V. zapísané na liste vlastníctva č. X. katastrálneho územia V. ako parc.č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m², parc.č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m², parc.č. X. - záhrada vo výmere X. m² a parc.č. X. - orná pôda vo výmere X. m² s tým, že uvedené obmedzenie platí do právoplatného skončenia konania o určenie vlastníckeho práva. Prvostupňový súd vyhovel návrhu na vydanie predbežného opatrenia s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 a 9, § 76 ods. 1, písm. e/ a f/ a ods. 4 O.s.p. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovatelia návrhom na začatie konania sa domáhajú určenie vlastníckeho práva ich právnej predchodkyne k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. X. katastrálneho územia V.. Po začatí konania je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov konania z dôvodu, že navrhovatelia „sa odvolávajú na to“, že majú vedomosť o tom, že odporca 1/ má

v úmysle previesť svoj spoluvlastnícky podiel na predmetných nehnuteľnostiach na svoju dcéru.

Krajský súd v Trnave (odvolací súd) uznesením z 26. augusta 2009 sp.zn. 23 Co 289/2009 v znení opravného uznesenia z 3. marca 2010 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa správne poukázal na podmienky vydania predbežného opatrenia (§ 102 O.s.p.) a na jeho predbežný charakter a väzbu medzi predbežným opatrením a právnym vzťahom, ktorý je predmetom konania vo veci samej, ako aj na to, že súd rozhoduje o predbežnom opatrení (len) na základe osvedčenia tvrdení navrhovateľa. Za správne považoval aj aplikáciu ustanovení § 76 ods. 1 písm. e/ a f/ O.s.p. súdom prvého stupňa, ako aj jeho záver, že navrhovatelia osvedčili nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Vzhľadom na uvedené s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu napadol odporca 1/ dovolaním, ktoré odôvodnil tým, že v konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. a) a tiež tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Na bližšie odôvodnenie svojho mimoriadneho opravného prostriedku uviedol, že možnosť konať pred súdom mu bola odňatá tým, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie len na skutočnostiach uvedených navrhovateľmi, ktoré ale boli nepresné, nepravdivé a aj zmätočné. S jeho argumentáciou v odvolaní sa vôbec nezaoberal a na jeho podstatné dôvody neodpovedal. Odvolací súd tiež nepostrehol, že spolu s uznesením o nariadení predbežného opatrenia nebol mu doručený návrh na jeho nariadenie a tak mu bola odňatá možnosť argumentácie proti skutočnostiam, z ktorých navrhovatelia vyvodzovali svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Podľa odporcu 1/ odvolanie sa odvolacieho súdu na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. bez toho, že by sa súd riadne vyporiadal s jeho argumentáciou v rámci ktorej namietal i nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, je v rozpore so zmyslom predmetnej právnej úpravy.

Navrhovatelia navrhli dovolanie odporcu 1/ zamietnuť, pretože ním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) riadne zastúpená (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Na tomto mieste považuje dovolací súd za potrebné pripomenúť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/, b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd a že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len pokiaľ to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je podľa § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. V § 239 ods. 3 O.s.p. sú ale uvedené uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým dovolanie nie je procesne prípustné, i keď prípadne vykazujú znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. takto spod úpravy danej § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. vyníma určité uznesenia (mediiným uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení), proti ktorým v dôsledku toho dovolanie podľa tohto ustanovenia nie je prípustné.

Dovolanie odporcu 1/, ktoré smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, je preto podľa § 239 ods. 3 O.s.p. neprípustné.

Dovolanie v predmetnej právnej veci by v dôsledku toho mohlo byť procesne prípustné len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú uvedené v § 237

O.s.p., ktoré vady dovolací súd skúma vždy bez ohľadu na to, či sú v dovolaní namietané (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba uviesť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené.

Dovolateľ v danej veci nenamietal vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a dovolací súd procesné vady tejto povahy ani nezistil. Odporca 1/ ale tvrdí, že odvolací súd tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, odňal mu možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd ale tento dovolací dôvod odporcu 1/ nepovažuje za opodstatnený. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou znemožňujúcou odporcovi 1/ realizáciu jeho procesných práv.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS

46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán - postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/07).

Na tomto mieste, s prihliadnutím na predmet preskúmavej časti konania (nariadenie predbežného opatrenia), považuje dovolací súd za potrebné pripomenúť, že predbežné opatrenie je procesným inštitútom, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam do toho času, kým sa definitívne nerozhodne o veci samej. Pred nariadením predbežného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí však byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení predbežného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabráňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

Vyššie uvedeným zákonným pravidlám, ktorým sa súd riadi pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zodpovedá i zákonná požiadavka na spôsob odôvodnenia rozhodnutia súdu o tomto návrhu v prípade že si súd osvojil skutkové a právne dôvody uvádzané v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Podľa § 76 ods. 4 O.s.p. ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a s právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

Obsah rozhodnutia súdu prvého stupňa zodpovedá týmto zákonným požiadavkám. Zo spisu vyplýva, že v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Stručne vysvetlil, prečo považoval za potrebné dočasne upraviť právne pomery účastníkov. Odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu

prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa. Odvolací súd navyše tiež stručne uviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, vysvetlil, čoho sa odporca 1/ odvolaním domáhal a čím v odvolacom konaní argumentoval a uviedol právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery (dovolací súd sa ich správnosťou nezaoberal) tiež stručne vysvetlil. Uviedol, že považuje za správny záver súdu prvého stupňa, že navrhovatelia osvedčili „nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy“ a na zdôraznenie správnosti jeho záveru poukázal aj na obsah vyjadrenia odporkyne 2/ k odvolaniu odporcu 1/ a jeho prílohy. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové alebo právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odporcu 1/.

Súd rozhoduje o nariadení predbežného opatrenia aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia sa pred rozhodnutím súdu o predbežnom opatrení ostatným účastníkom konania nedoručuje. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia súd doručí ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Takáto úprava vytvára priestor na to, aby sa odporca dozvedel o predbežnom opatrení až v okamihu, keď je voči nemu účinné. Ak by sa návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručoval odporcovi skôr, ako o ňom bolo rozhodnuté, odporca by mohol veci zariadiť tak, aby následne nariadené predbežné opatrenie stratilo význam. Záujem na rýchlej a účinnej dočasnej ochrane práv navrhovateľa má prednosť pred právom odporcu vyjadriť sa k navrhovaným skutočnostiam.

Je síce pravdou, že odporcovi 1/ (ním zvolenému zástupcovi), spolu s rozhodnutím, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené, nebol doručený aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, súd prvého stupňa ale tak urobil dodatočne spolu s doručením uznesenia o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie (zástupkyňa

odporcu 1/ zásielku prevzala 12. júna 2009). Odporcovi 1/ tým, že mu súčasne s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené, nebol doručený i návrh na nariadenie predbežného opatrenia sa neodňalo žiadne právo konať pred súdom. Odporca 1/ podal proti uzneseniu, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené, včas odvolanie, ktoré podrobne odôvodnil. Po dodatočnom doručení návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odporca 1/ mal možnosť doplniť dôvody svojho odvolania a prípadne tak reagovať na skutočnosti tvrdené v návrhu. Dovolací súd poznamenáva, že dôvody, z ktorých sa navrhovatelia domáhali nariadenia predbežného opatrenia, boli pojaté do odôvodnenia rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (str. 3 uznesenia súdu prvého stupňa).

V tej časti dovolania, v ktorej sa uvádza, že napadnuté uznesenie nezodpovedá súdmi aplikovaným ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku určujúcim predpoklady vydania predbežného opatrenia, odporca 1/ z hľadiska obsahového namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba však zdôrazniť, že súd právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je aj v súčasnosti Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. (porovnaj napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 102/2004, sp.zn. 2 Cdo 282/2006, sp.zn. 3 Cdo 174/2005 a sp.zn. 4 Cdo 165/2003). I keby teda tvrdenia odporcu 1/ o tom, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení boli prípadne aj opodstatnené, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie odporcu 1/ podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné. So zreteľom na to jeho mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešným navrhovateľom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi 1/, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal navrhovateľom náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. augusta 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová